

TÁRSASÁGI HÍREK

Julow Viktor
1919–1982

Debrecenben született, oda is tért vissza; az irodalomtudományok doktora, a régebbi magyar irodalom professzora lett. Egyetemi tanulmányait azonban a budapesti egyetemen, az Eötvös-Collegium tagjaként végezte, magyar–angol szakos diplomát szerzett. Ez az öt év, a barátok, köztük Szauder József, és tanárok épp oly mélyen hatottak rá, mint a szülőváros, ahol utóbb a nála idősebb Bán Imre és Barta János körében ugyanaz a kutatószellem vette körül, mint egyetemei éveit alatt. Tanulmányai idején szerzett s a régi korok nagy debreceni tudósaihoz méltó műveltség ösztönözte arra, hogy utóbb tudományos művei java részében a város szellemi életével, főként a 18–19. század fordulójával foglalkozzék. Szülőföldjének felvilágosodás kori irodalmáról az utóbbi évtizedekben senki nem írt nála nagyobb megértéssel és szélesebb európai látókörrel.

Kimagasló műveltségének és tehetségének híre szinte előbb járta be az irodalmi köröket, mint hogy olvashattuk volna műveit, mert abban az évjáratban született, amelyet 1940 tájától a leggyakrabban hívtak be, küldtek a frontra, amelynek az értelmetlen háború éveiben teljesen ártatlanul kellett a legnagyobb áldozatokat hoznia.

1952-ben került a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemre. A szövegkritikai kiadások első fellendülésének korában, amikor különös érdeklődés fordult a felvilágosodás irodalma felé, régi barátjával, Kéry Lászlóval rendezte sajtó alá Fazekas Mihály összes műveit, majd monográfiát és cikkeket írt a költőről; különösen az emlékezőes közöttük, amit a Lúdas Matyi tárgy történetéről mondott. Fazekas után Csokonai következett: újabb könyv és sok munka, rengeteg nehézség után a nagy debreceni költő művei kritikai kiadásának megindítása, melyben újból régi barátok támogatták készséggel és hathatósan, s ismét csak egy idősebb barát, Bán Imre társaságában egy hézagpótló könyv, a felvilágosodás kori Debrecen diákirodalmáról. Legérettebb tanulmányait *Árkádia körül* címmel a Szépirodalmi Kiadó jelentette meg: benne azzal az írással, amelyben nagy anyagismerettel, kiegyensúlyozottan és

hosszú évekre érvényesen fogalmazta meg a debreceni felvilágosodás kutatásának Kazinczy óta vitatott problémáit. A korszak iránti mély érdeklődésének képét angol művek magyar fordításai egészítik ki.

Mindnyájan tudtuk, hogy beteg; azt is, hogy nagyon sokat szenvedett. Súlyos műtéte után reméltük, hogy egészsége helyreáll, s bízunk benne, hogy korai nyugdíjazása végső soron valóban nyugalmat és munkakedvet hoz neki. A Farkasréti temetőben egy dermesztően hideg, szeles téli napon arról beszélünk néhányan, hogy vajon tudja-e Julow Viktor, kit temetünk akkor. Nem gondoltuk, hogy úgy fejezi be életét, s mindnyájunkban olyan űrt hagy maga után, mint egyik legkedvesebb barátja, Szauder József.

TARNAI ANDOR

BESZÁMOLO A TÁRSASÁG 1981. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

VÁNDORGYŰLÉS

Tavaszi vándorgyűlésünket 1981. április 24–26. között Kaposváron tartottuk a TIT Irodalmi Választmányával és Somogy megyei Szervezetével közös rendezésben. Az első napon Tolnai Gábor megnyitója után és elnöklése mellett Riedl Frigyesről az irodalomtudósról és a pedagógusról Tarnóc Márton és Szakács Béla tartott előadást. (Megjelent az It, 1981/4., ill. 1982/1. számában.) A második napon Wéber Antal elnökölt, s az alapkérdés az irodalomtudomány és oktatás kapcsolata volt. Erről referált Pálmai Kálmán. A fenti problémát Arany János kapcsán vizsgálták az előadók. Szegedy-Maszák Mihály *Az Arany-kép történeti változásairól* szolt Riedltől napjainkig. Gyürey Vera az Arany-kép változásait elemezte a tantervek tükrében 1900-tól napjainkig. Arany tanításának problémáiról az általános iskolától az egyetemig Cserhalmi Zsuzsa, Serey Éva, Márton János, Szócs Mihály és Csűrös Miklós tartott előadást. A harmadik napon Nagy Péter vezetésével kerekasztal-beszélgetés volt a 20. századi regényről. A beszélgetés résztvevői – Gereben Ágnes, Kulin Katalin, Magyar Miklós, Salyámosy Miklós, Takács Ferenc, Takács József – a regényfejlődés azon pontjait, azokat a jelenségeket vázolták fel, melyek hatóerők voltak, s befolyásolták e század regényeinek alakulását.